

Modern Türklük Araştırmaları Dergisi

Cilt 5, Sayı 2 (Haziran 2008)

Mak. #24, ss. 155-158

Telif Hakkı © Ankara Üniversitesi

Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi

Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Bölümü

Haber

Çağdaş Türklük Araştırmaları Sempozyumu 2008, 24-27 Haziran 2008, Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Bölümü, Ankara.

Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Bölümü tarafından gelenekselleştirilen ve bu yıl yedincisi düzenlenen Çağdaş Türklük Araştırmaları Sempozyumu 24-27 Haziran 2008 tarihleri arasında gerçekleştirildi. Dört gün süren Sempozyumun birinci günü sabah oturumu Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Sekine Karakaş ve Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Bölüm Başkanı Prof.Dr. F. Sema Barutcu Özönder'in açılış konuşmaları ile başladı. Açılışın ardından gelen sabah oturumunun ilk konuşmacıları ise tarihçilerdi. "Osmanlı'dan Cumhuriyete Bir Hukukçu ve Siyasetçi: Mustafa Şeref Özkan" başlıklı bildirisi ile Hacettepe Üniversitesi, Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Enstitüsü'nden Dr. Seyfi Yıldırım; "II. Meşrutiyet'te Türkçü Ütopya: *Yeni Hayat*" başlıklı bildirisi ile Celal Bayar Üniversitesi'nden Yrd. Doç. Dr. Celal Metin ve "Duma'nın Müslüman Deputatları ve Faaliyetleri" başlıklı bildirisi ile Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Tarih Bölümü öğretim üyelerinden Prof. Dr. Abdullah Gündoğdu bu ilk oturumda değerli bildirimlerini sundular. Sabah oturumunun ardından öğleden sonra düzenlenen oturumda Avrasya Stratejik Araştırmalar Merkezi (ASAM)'dan Hasan Kanbolat "Kafkasya'nın Değişen Jeopolitiği" başlıklı bildirisinde Türkiye-Gürcistan, Türkiye-Ermenistan, Türkiye-Rusya ilişkileri çerçevesinde Kafkasya'nın jeopolitiğine değindi. Aynı oturumda söz alan Yrd. Doç. Dr. Erkin Emet ise "Ana Hatlarıyla Doğu Türkistan Meselesinin Son Durumu" başlıklı bildirisinde 11 Eylül'den sonra ABD ve AB ülkelerinde Doğu Türkistan ile ilgili çalışmalarda görülen artış ile Dünya Uygurları Kongresi başkanı Rabiya Kadir ve onun Amerika'daki faaliyetlerine değindi. Emet'in ardından söz alan, Gazi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü öğretim üyelerinden Yrd. Doç. Dr. Fahri Temizyürek "Afganistan Türklüğü ve

Afganistan'da Türkoloji Çalışmalarının Tarihi Üzerine" başlıklı bildirisinde Afganistan'da yapılan Türkoloji çalışmaları hakkında bilgiler verdi. Birinci günün son oturumunun konuşmacıları ise "Kırgızistan'da Akayev Sonrası İzlenen Dil Politikasının Genel Görünümü ve Düşündürdükleri" başlıklı bildirisini ile Yrd. Doç. Dr. Filiz Kılıç; "Cafer Cabbarlı'nın Piyeslerinde Kadın" başlıklı bildirisini ile Dr. Erdoğan Uygur, "Kreşen Tatarlarının Dinî İnanışları" başlıklı bildirisini ile Doç. Dr. Durmuş Arık; "Hakas Türklerinde Dinî İnançla İlgili Söz Varlığı Üzerine" başlıklı bildirisini ile Yrd. Doç. Dr. Gülsüm Killi'yd. Filiz Kılıç konuşmasında 1991 yılında bağımsızlıkla birlikte devlet dili statüsüne kavuşan Kırgız Türkçesinin o tarihten günümüze kadar geçen sürede bir devlet dilinin sahip olması gereken iletişim gücüne ve kullanılabilirliğe ulaşamaması üzerinde dururken, Erdoğan Uygur Azerbaycan Edebiyatında sosyalist realizmin temsilcilerinden Cafer Cabbarlı'nın piyeslerinde işlenen, toplumsal gelişme ve ekonomik kalkınmaya katkıda bulunan kadın karakterler, Durmuş Arık ise Kreşen yani vaftiz edilmiş Tatarların dinî inançları üzerinde durdu.

Sempozyumun ikinci günü sabah oturumu halk edebiyatı ürünlerinden atasözleri ve destanlarla ilgili bildirimlerle başladı. Yrd. Doç. Dr. Aynur Öz Özcan "Bitkilerle İlgili Özbek Atasözleri-II" başlıklı bildirisini Özbek atasözlerinde çiçek adlarının kullanımını, çiçek resimlerinden oluşan görsel sunumuyla desteklerken, Doç. Dr. İbrahim Dilek de "Sibiryada Destanlarında Kahramanın Yeraltı ve Gökyüzü Dünyalarıyla İlişkisi Üzerine Bazı Tespitler" adlı bildirisini destanlarda yer alan, yeraltı ve gökyüzünde yaşayan varlıklara ait çizimlerin yer aldığı görsel sunumuyla destekledi. Sabah oturumunun son konuşmacısı olan Doç. Dr. Naciye Yıldız ise sempozyuma, bizlere 2008'in Kaşgarlı Mahmut Yılı olarak kabulünü hatırlatan, "Divanü Lûgati't-Türk'ün 11. Yüzyıl Türk Sözlü Edebiyatı Dairesinden 21. Yüzyıla Uzananlar" başlıklı bildirisini ile katıldı. Verilen aranın ardından Pamukkale Üniversitesi'nden Yrd. Doç. Dr. Nergis Biray, Türkiye Türkçesinde edat grubu olarak verilebilecek olan, Kazak Türkçesi'nin demevliklerini "Kazak Türkçesinde Şektev Demevlik'ler: *Qana, Tek, Aq* Üzerine" başlıklı bildirisinde ele aldı. Gazi Üniversitesi'nden Yrd. Doç. Dr. Figen Güner Dilek ise "Kumandı Türkleri ve Dilleri Üzerine" başlıklı bildirimlerini sundular. Öğleden sonraki ilk ve devamındaki oturumda gramer, özellikle de fiil konulu bildirimler ağırlıktaydı. Öğleden sonraki oturumun ilk konuşmacısı Yrd. Doç. Dr. Eyüp Bacanlı "Türk Fiili Slav Türü Bitmiş Görünüş Bildirebilir mi?" sorusunu tartışırken, Dr. Sema Aslan Demir "Türkiye Türkçesinde Morfolojik Emir İşaretleyicileri"ni, Dr. Baktygul Kulamshaeva ise yakın zamanda kaybettiğimiz Kırgız yazar "Cengiz Aytmatov'un *Atadan Kalgan Tuuyak* Hikâyesinde Eşit olmayan Zaman Dilimleri İlişkileri"ni ele almışlardı. Akşamki oturumda Prof. Dr. Fatih Kirişçioğlu "Saha Türkçesindeki Tasvirî Fiiller Üzerine" bir konuşma yaparken, Dr. Gülsün Mehmet "Salar Türkçesinde Sıfat Fiiller" üzerine konuşmasını gerçekleştirdi. Akşamki oturumun son iki konuşması da ağız araştırmalarına

ayrılmıştı. Bunlardan ilki Doç. Dr. Bilgehan Atsız Gökdağ'ın "Salmas Ağzında Bir Yeterlik Fiil Çekimi" başlıklı bildirisini iken, ikincisi Mehmet Rıza Heyet'in "İran'da Azerbaycan ve Horasan Türk Dialektleri Arasında Bir Ağz: Fereyden Ağzı" başlıklı bildirisiydi.

Sempozyumun üçüncü günü sabah oturumu Gaziantep Üniversitesi'nden Yrd. Doç. Dr. Murat Ceritoğlu'nun genel olarak Türkçenin söz dizimi ile ilgili olan ve daha çok ek biçim birimleri bulunmayan veya kısıtlı olan dillerin başvurduğu bir yöntem olduğu belirtilen "Yer Düzeni Yöntemi ve Türkçede Yer Düzeni" başlıklı tartışma yaratan bildirisini ile başladı. Sabah oturumu Yrd.Doç.Dr. Suat Ünlü'nün sunduğu "TİEM 73 Türkçe Kur'an Tercümesindeki Yer Adları Üzerine" başlıklı bildiri ve Araş. Gör. İbrahim Ankan'ın "Ermeni Alfabetiyle Yazılı Kıpçak Türkçesi Zebur Metrindeki Yer Adları Üzerine" başlıklı bildirisini ile devam etti. Oturumda verilen aradan sonra ise Prof. Dr. Aysu Ata "Rabguzi'nin Kısasü'l Erbiyasında Nazmın Gücü" ve Doç. Dr. Gülşen Seyhan Alışık ise "Tarihsel Doğu Oğuzcada Ek Uyumsuzluğu" başlıklı bildirisini dinleyicilerle paylaştılar. Öğleden sonraki oturumun ilk konuşmacısı ise "Gösterge Bilim Açısından Divanü Lûgati't-Türk" başlıklı bildirisini ile Yrd. Doç. Dr. Özen Yaylagül'dü. Yaylagül'ün ardından söz alan Şahru Pilten Özel "Eşdizimlilik Özellikleri Açısından Türk Dilinde 'temiz' Sözcükleri" başlıklı bildirisini tarihsel ve modern Türk dilinden örneklerle ele aldı. Akşamki oturumda ilk sözü "Zimi Yazmasının Türkçe-Moğolca Tarihsel Söz Varlığına Katkıları" başlıklı bildirisini ile İstanbul Yeditepe Üniversitesi'nden Yrd. Doç. Dr. Eralp C. Alışık aldı. Ardından Çukurova Üniversitesi'nden Prof.Dr. Deniz Abik "Şemsettin Sami'nin Canlandırılmasını Önerdiği Doğu Türkçesi Kelimeleri" başlıklı bildirisinde, *Kamus-ı Türki*'nin önsözünde, Anadolu Türkçesinde ihmal edilmiş ve unutulmuş, Doğu Türkçesinde kullanılan Türkçe kelimelerin gerekli ve değerli olanlarının toplanması arzusunun dile getiren Şemsettin Sami'nin "ihyası arzu olunur" açıklaması ile madde başı olarak verdiği kelimeler üzerinde durdu. Son olarak Hacettepe Üniversitesi'nden Dr. Bülent Gül ise "Orta Dönem Arap Sözlük ve Gramerciliğinin Moğol Dili Tarihi Araştırmalarındaki Yeri"ne değindi.

Sempozyumun dördüncü ve son gününün sabah oturumu, birinci günde olduğu gibi tarihçilere ayrılmıştı. Bu oturuma Yrd.Doç.Dr. Sema Orsoy "Hou Han Shu'daki Bilgiler ışığında Güney Hunlarının Kültürüne Dair Bazı Notlar", Yrd. Doç. Dr. Erkin Ekrem "A-shih-na'dan Shih'e: Kök Türk Hanedan Soyunun Çinleşmesi Üzerine", Doç. Dr. Rüya Kılıç ise "Bir Osmanlı Âlimi ile Bir Tatar Düşünürünün İbnü'l-Arabî'ye Bakışı: Şeyh-i Ekber mi Şeyh-i Ekfer mi?" başlıklı bildirisini ile katıldılar. Sabah oturumunda verilen aradan Doç. Dr. Ufuk Tavkul "Karaçay-Malkar Giyim-Kuşam Kültüründe Erkek Kıyafetleri" başlıklı bildirisinde Karaçay-Malkar Türklerinin gündelik yaşamda bile savaşa hazır bir görüntüye sahip olan erkek kıyafetlerini incelerken, Doç.Dr. Berdi Sanyev "Türkmen Halı Atlası" başlıklı

bildirisinde Türkmenistan'ın çeşitli vilayetlerinde farklı farklı desenlere bürünen Türkmen halılarını ele aldı. Sempozyumun öğleden sonraki ilk konuşmacısı Türk dilinde metaforlar üzerine yaptığı çalışmalarından tanıdığımız Dr. Mağfiret Kemal Yunusoğlu idi. Mağfiret Kemal Yunusoğlu gecikmeli olarak katılabildiği sempozyumda "Divanü Lûgati't-Türk'te Duyu Kavramları: Metaforik Yaklaşım" başlıklı bildirisini sundu. Sempozyumun öğleden sonraki oturumunun son konuşmacısı bundan önce düzenlenen ÇTAS toplantılarından alışıldığı üzere bir sanat tarihçisiydi. Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü öğretim üyelerinden Doç. Dr. Muhtar Kutlu'nun "Anadolu Göçer Çadırları Üzerine" başlıklı bildirisi sempozyumun kapanış bildirisi oldu. Sempozyumun kapanışı, dördüncü günün akşamı yine gelenekselleşen ÇTAS pastası kesimiyle son buldu.

Çağdaş Türklük Araştırmaları Sempozyumu 2008, bu yıl da Türkiye'nin dört bir yanındaki üniversitelerde görev yapmakta olan öğretim üyelerini, akademik kariyerin en önemli yolunu kat edip "doktor" unvanını almaya hak kazanmış genç bilim insanlarını ve hâlen çalışmaları devam eden doktor adaylarını buluşturmaya devam etti.

G. Selcan Sağlık (Ankara)

(E-yayın tarihi: 15 Ağustos 2008)